DOI: https://doi.org/10.31392/NZ-udu-168-1.2026.17
УДК 378.016:004:159.9-051

Шапошнікова Ірина Миколаївна,
кандидат педагогічних наук, доцент,
професор кафедри інноваційної педагогіки та початкової освіти
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
https://orcid.org/0000-0002-6787-586X
e-mail: koma13@ukr.net

ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ТА ПСИХОЛОГІВ

Актуальність дослідження зумовлена трансформацією сучасного освітнього середовища, активним упровадженням цифрових інструментів у професійну діяльність психологів і педагогів та необхідністю формування у здобувачів вищої освіти не лише загальної цифрової грамотності, а й здатності застосовувати цифрові технології відповідно до професійних завдань, етичних норм і вимог інформаційної безпеки. Метою дослідження було теоретично обґрунтувати та експериментально перевірити ефективність системного і професійно орієнтованого використання цифрових технологій у процесі професійної підготовки майбутніх фахівців.

Формувальний етап передбачав системне інтегрування цифрових технологій у професійну підготовку здобувачів експериментальної групи. Зміст освітнього впливу було орієнтовано на практичне використання цифрових інструментів, роботу з професійною інформацією, розвиток навичок цифрової комунікації, критичного оцінювання інформації, дотримання принципів цифрової етики та забезпечення конфіденційності інформації.

Отримані результати підтверджують доцільність системного, послідовного та професійно орієнтованого використання цифрових технологій у підготовці майбутніх фахівців. Доведено, що ефективна цифровізація професійної освіти має виходити за межі формального оволодіння технологічними інструментами та передбачати розвиток критичного мислення, цифрової етики, інформаційної безпеки, професійної відповідальності, цифрової комунікативної культури та рефлексивної здатності оцінювати результати професійної діяльності. Практичне значення одержаних результатів полягає у можливості використання запропонованого діагностичного комплексу та організаційно-методичних підходів у процесі професійної підготовки здобувачів. Перспективними напрямами подальших досліджень визначено розширення вибірки, перевірку стійкості сформованої професійно-цифрової компетентності під час професійної практики, порівняльне дослідження ефективності окремих цифрових інструментів, а також визначення психолого-педагогічних умов відповідального використання генеративного штучного інтелекту в професійній діяльності психологів і педагогів..

Ключові слова: *цифрові технології, професійно-цифрова компетентність педагогів і психологів, цифрова грамотність, цифрова етика, інформаційна безпека, цифрове освітнє середовище, генеративний штучний інтелект.*

Цифрова трансформація системи вищої освіти зумовлює необхідність перегляду підходів до професійної підготовки майбутніх фахівців. Інтенсивне поширення цифрових освітніх платформ, електронних ресурсів, засобів

дистанційної комунікації, технологій аналізу даних та генеративного штучного інтелекту змінює не лише організаційні форми навчання, а й зміст професійних компетентностей, необхідних випускнику закладу вищої освіти. У цьому контексті особливого значення набуває формування здатності майбутнього психолога відповідально та професійно використовувати цифрові технології.

Професійна діяльність психологів і педагогів передбачає роботу зі значними обсягами інформації, проведення діагностичних процедур, професійну комунікацію, аналіз результатів досліджень, підготовку документації та взаємодію з людьми. Цифрові технології можуть істотно розширити можливості реалізації зазначених видів діяльності. Водночас їх використання пов'язане з ризиками порушення конфіденційності, неналежного поводження з персональними даними, поширення недостовірної інформації, некритичного використання результатів роботи систем штучного інтелекту та порушення принципів академічної доброчесності.

Проблематика використання цифрових технологій у професійній підготовці фахівців представлена в сучасних українських наукових дослідженнях. К. Балабанова, О. Шевченко та І. Блохіна аналізують роль цифрових технологій у формуванні мотивації до навчання в сучасній психології освіти [1]. С. Ганаба та Д. Олешко досліджують можливості та виклики використання штучного інтелекту в психології [2]. В. Меняйло та Є. Васютинський визначають потенціал цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників [4]. Т. Паска розглядає цифрові освітні інструменти як засіб підтримки академічної мобільності [5] та аналізує дистанційні й цифрові освітні технології у професійній підготовці майбутніх педагогів [6]. Л. Петренко, О. Кучерявий, О. Лавріненко, О. Тринус і І. Козубцов розкривають можливості цифрового супроводу професійної підготовки майбутніх викладачів [7]. Значення інформаційно-комунікаційних технологій у професійній підготовці фахівців досліджують Ребенок і Полетай [8], В. Слабко і Ю. Шпильовий [9]; Стойчик та співавтори характеризують ІКТ як чинник підготовки фахівців [10].

Безпосередньо проблемі цифрової компетентності майбутніх психологів присвячено дослідження О. Товстухи та О. Чумак, у якому цифрова компетентність розглядається як важлива складова професійного становлення майбутнього психолога [11]. О. Дульська [3]; О. Шелевер, Т. Єльчанінова та І. Товма акцентують на ролі ІКТ у підвищенні компетентностей майбутніх фахівців-психологів [12].

Водночас аналіз наукових праць засвідчує недостатню представленість експериментальних досліджень, у яких ефективність системного використання цифрових технологій у підготовці майбутніх психологів і педагогів перевіряється на основі порівняння експериментальної та контрольної груп із використанням комплексу взаємодоповнювальних діагностичних методик.

Актуальність дослідження визначається необхідністю переходу від загального декларування важливості цифровізації професійної освіти до емпіричної перевірки конкретних педагогічних умов, змісту та методів

формування професійно-цифрової компетентності майбутніх психологів і педагогів.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та експериментальна перевірка ефективності системного використання цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх психологів і педагогів.

Емпіричний блок включав анкетування, тестування, виконання професійно орієнтованих кейсів та педагогічний експеримент.

У дослідженні взяли участь 80 здобувачів вищої освіти III курсу бакалаврського рівня. Учасників було розподілено на експериментальну групу (ЕГ, $n = 40$) та контрольну групу (КГ, $n = 40$). Вибір здобувачів III курсу зумовлений тим, що на цьому етапі професійної підготовки здобувачі вже мають базові знання із загальної, вікової, соціальної та практичної психології й можуть виконувати професійно орієнтовані завдання, водночас продовжуючи формувати професійні компетентності.

Експеримент складався з трьох етапів: констатувального, формувального та контрольного.

На констатувальному етапі визначався вихідний рівень професійно-цифрової компетентності здобувачів ЕГ і КГ. Формувальний етап передбачав реалізацію спеціально розробленої програми в експериментальній групі. Контрольна група продовжувала навчання в межах традиційної організації освітнього процесу. На контрольному етапі проведено повторну діагностику в обох групах.

Професійно-цифрову компетентність майбутнього фахівця визначаємо як інтегративну характеристику особистості здобувача, що відображає його готовність свідомо, критично, етично, безпечно та професійно доцільно використовувати цифрові технології у навчальній і майбутній професійній діяльності. У структурі професійно-цифрової компетентності виокремлено шість компонентів: інформаційно-аналітичний, технологічний, комунікативний, етичний, безпековий та рефлексивний.

Для діагностики використано три взаємодоповнювальні інструменти: авторську анкету «Професійно-цифрова компетентність майбутнього психолога», тест цифрової грамотності та шість професійно-цифрових кейсів.

Авторська анкета містила 36 тверджень, по шість на кожен компонент. Респондентам пропонувалося оцінити кожне твердження за п'ятибальною шкалою від 1 – «зовсім не погоджуюся» до 5 – «повністю погоджуюся». Максимальний результат становив 180 балів.

Тест цифрової грамотності містив 20 завдань із вибором однієї правильної відповіді. Завдання стосувалися пошуку й критичного оцінювання психологічної інформації, цифрової безпеки, конфіденційності, академічної доброчесності, онлайн-психодіагностики та використання генеративного штучного інтелекту.

Шість професійно-цифрових кейсів моделювали типові ситуації майбутньої професійної діяльності: онлайн-консультування та конфіденційність; використання генеративного штучного інтелекту; цифрова

психодіагностика; професійна комунікація в цифровому середовищі; перевірка достовірності інформації; академічна доброчесність. Кожен кейс оцінювався від 0 до 5 балів.

На констатувальному етапі встановлено, що розподіл здобувачів за рівнями професійно-цифрової компетентності в ЕГ і КГ був подібним.

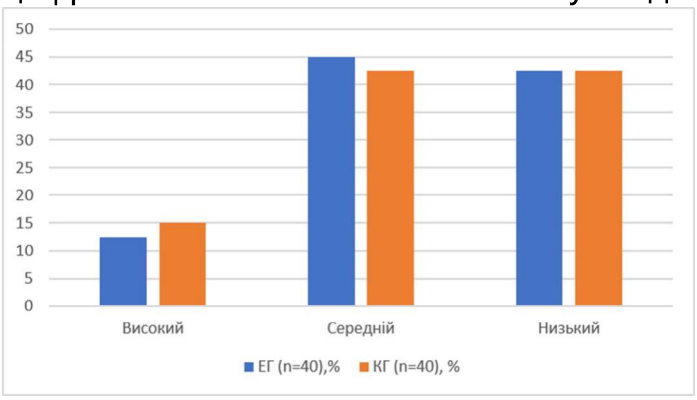

Рис. 1. Рівні професійно-цифрової компетентності здобувачів на констатувальному етапі

Як видно з рис.1, на початку дослідження високий рівень професійно-цифрової компетентності мали лише 12,5 % здобувачів ЕГ та 15,0 % КГ. Переважала частка здобувачів із середнім і низьким рівнями. Зокрема, низький рівень був виявлений у 42,5 % здобувачів обох груп.

Додатковий аналіз структурних компонентів показав, що найбільш сформованим був технологічний компонент, тоді як найнижчі показники спостерігалися за безпековим та етичним компонентами.

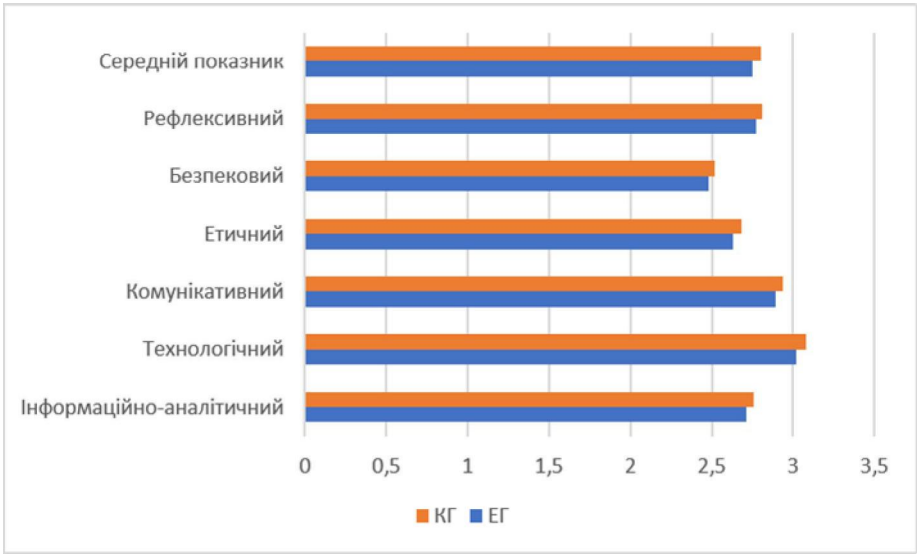

Рис. 2. Середні показники компонентів професійно-цифрової компетентності на констатувальному етапі

Отримані показники свідчать, що на початку експерименту здобувачі ІІІ

курсу загалом володіли базовими навичками використання цифрових технологій, проте недостатньо усвідомлювали професійні та етичні вимоги до їх застосування. Це особливо проявлялося у питаннях цифрової безпеки, конфіденційності та відповідального використання цифрових ресурсів.

Формувальний етап. Для експериментальної групи було реалізовано програму «Цифрові технології у професійній діяльності психологів і педагогів» загальним обсягом 30 годин.

Програма містила шість модулів: «Цифрова компетентність», «Пошук та оцінювання інформації», «Цифрова комунікація», «Цифрова психодіагностика», «Штучний інтелект у професійній діяльності», «Цифрова етика та безпека».

На першому етапі здобувачі визначали роль цифрової компетентності в сучасній професії спеціалістів педагогічно-психологічних спеціальностей. У межах другого модуля вони навчалися здійснювати пошук наукової інформації, оцінювати надійність цифрових джерел та виявляти недостовірні твердження.Третій модуль був спрямований на формування професійної комунікації в цифровому середовищі. Особливу увагу приділено професійним межам, правилам онлайн-взаємодії та особливостям клієнтської комунікації психологів і педагогів. Четвертий модуль охоплював питання цифрової психодіагностики. Здобувачі аналізували можливості та обмеження онлайн-тестування, вимоги до діагностичних методик та необхідність перевірки їхньої валідності й надійності. П'ятий модуль був присвячений використанню генеративного штучного інтелекту. Здобувачі виконували завдання на формулювання запитів до ШІ, порівнювали результати роботи різних цифрових інструментів, перевіряли фактичну достовірність отриманої інформації та визначали межі допустимого використання ШІ у професійній діяльності. Шостий модуль був спрямований на формування цифрової етики та безпеки. Розглядалися питання захисту персональних даних, конфіденційності, цифрового сліду, авторського права та академічної доброчесності. Важливим елементом формувального впливу було використання професійно орієнтованих кейсів. Такий підхід дозволив перенести засвоєні цифрові знання у площину практичних професійних рішень.

Контрольний етап. Після завершення формувальної програми проведено повторну діагностику в ЕГ та КГ.

Дані рисунку 3 демонструють виражену позитивну динаміку в експериментальній групі. Частка здобувачів із високим рівнем професійно-цифрової компетентності збільшилася з 12,5 % до 50,0 %, тобто на 37,5 процентного пункту. Одночасно частка здобувачів із низьким рівнем зменшилася з 42,5 % до 7,5 %.

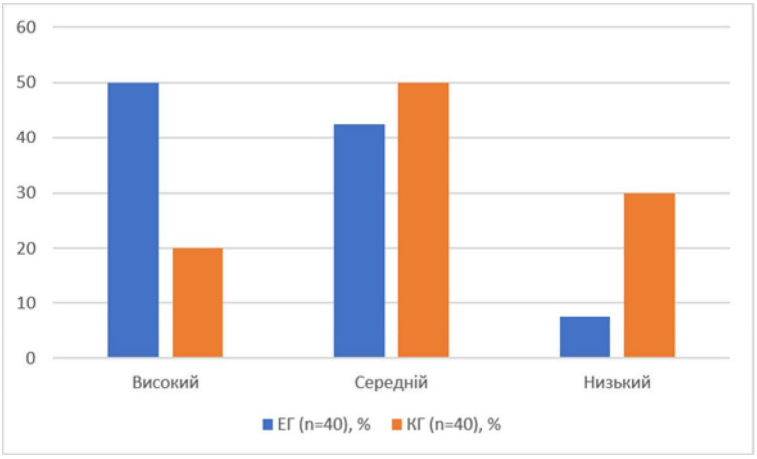

Рис. 3. Розподіл здобувачів за рівнями професійно-цифрової компетентності після формувального впливу

Як бачимо з таблиці 1, у результаті формувального впливу середній показник ЕГ збільшився з 2,75 до 3,93 бала.

Таблиця 1

Динаміка компонентів професійно-цифрової компетентності

Компонент	*ЕГ до*	*ЕГ після*	*КГ до*	*КГ після*
Інформаційно-аналітичний	2,71	3,91	2,76	3,01
Технологічний	3,02	4,18	3,08	3,32
Комунікативний	2,89	3,96	2,94	3,15
Етичний	2,63	3,87	2,68	2,94
Безпековий	2,48	3,79	2,52	2,81
Рефлексивний	2,77	3,84	2,81	3,09
Середній показник	2,75	3,93	2,80	3,05

Найбільша динаміка спостерігалася за безпековим компонентом – з 2,48 до 3,79 бала, та етичним – з 2,63 до 3,87 бала. Значне підвищення зафіксовано також за інформаційно-аналітичним і комунікативним компонентами.

Таблиця 2.

Результати за окремими діагностичними інструментами

Методика	*ЕГ до*	*ЕГ після*	*КГ до*	*КГ після*
Анкета, %	55,0	78,6	56,0	61,2
Тест, %	57,5	82,5	59,0	64,5
Кейсова діагностика, %	48,3	79,2	49,6	58,7
Інтегральний показник, %	53,6	80,1	54,9	61,5

Особливо важливою є динаміка результатів кейсової діагностики, яка описана в таблиці 2. В експериментальній групі показник збільшився з 48,3 %

до 79,2 %. Це свідчить про те, що формувальний вплив позначився не лише на рівні знань або самооцінки здобувачів, а й на їхній здатності застосовувати цифрові технології у змодельованих професійних ситуаціях.

Інтегральний показник в ЕГ зріс з 53,6 % до 80,1 %. У КГ його зростання становило лише 6,6 %.

Отримані результати дають підстави розглядати цілеспрямовану інтеграцію цифрових технологій як ефективний засіб розвитку професійно-цифрової компетентності майбутніх психологів.

Результати експерименту підтверджують положення сучасних досліджень про те, що цифрові технології можуть бути важливим ресурсом професійної підготовки за умови їх педагогічно доцільного використання.

Важливим результатом дослідження є встановлення того, що вихідний рівень технологічної готовності здобувачів не тотожний сформованості професійно-цифрової компетентності. Здобувачі ІІІ курсу бакалаврату загалом володіють базовими цифровими навичками, проте потребують спеціального навчання щодо професійних аспектів їх застосування.

Найнижчі вихідні показники за етичним та безпековим компонентами свідчать про необхідність цілеспрямованого включення відповідної проблематики до професійної підготовки. Для психологів і педагогів цифрова безпека має безпосередній професійний зміст, оскільки робота з учнем або клієнтом передбачає обробку інформації, яка може бути конфіденційною.

Показовою є також позитивна динаміка інформаційно-аналітичного компонента. Систематична робота з цифровими джерелами, порівняння інформації, перевірка достовірності та аналіз результатів роботи штучного інтелекту сприяють формуванню критичного ставлення до цифрового інформаційного середовища.

Отримані результати узгоджуються з положеннями дослідження О. Товстухи та О. Чумак [11], які розглядають цифрову компетентність як важливу складову професійного становлення. Водночас результати експерименту надають змогу уточнити зміст цієї компетентності через включення етичного, безпекового та рефлексивного компонентів.

Важливим є також висновок щодо використання генеративного штучного інтелекту. Як зазначають С. Ганаба та Д. Олешко [2], застосування ШІ відкриває значні можливості, але водночас створює низку викликів. У межах проведеного формувального впливу ШІ розглядався не як заміна професійного рішення фахівця, а як допоміжний цифровий інструмент, результати роботи якого потребують перевірки та критичного оцінювання.

Зростання результатів кейсової діагностики в ЕГ дозволяє припустити, що саме практично орієнтований характер навчання є одним із чинників ефективності програми. Кейсова технологія створює умови для перенесення цифрових знань у професійний контекст, що особливо важливо для здобувачів психологічних та педагогічних спеціальностей.

Таким чином, результати експерименту підтверджують доцільність

переходу від моделі формування суто технічної цифрової грамотності до моделі професійно-цифрової підготовки, у межах якої технологічні навички поєднуються з критичним мисленням, професійною етикою, інформаційною безпекою та рефлексивністю.

Висновки. Проведене дослідження дозволило експериментально перевірити ефективність системного використання цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх психологів і педагогів.

В експериментальному дослідженні взяли участь 80 здобувачів ІІІ курсу бакалаврського рівня, з яких 40 становили експериментальну та 40 – контрольну групу. На констатувальному етапі статистично значущих відмінностей між групами не виявлено, що підтвердило їхню початкову зіставність.

Розроблений діагностичний комплекс, який включав авторську анкету, тест цифрової грамотності та шість професійно-цифрових кейсів, дозволив комплексно оцінити рівень сформованості досліджуваної компетентності.

Після завершення формувального впливу частка здобувачів ЕГ із високим рівнем професійно-цифрової компетентності збільшилася з 12,5 % до 50,0 %, а частка здобувачів із низьким рівнем зменшилася з 42,5 % до 7,5 %. Водночас у КГ відповідні зміни були менш вираженими.

Отже, результати експерименту підтверджують ефективність системного та професійно орієнтованого використання цифрових технологій у підготовці майбутніх психологів і педагогів. Водночас цифровізація професійної освіти має передбачати не лише оволодіння технологічними інструментами, а й розвиток критичного мислення, цифрової етики, інформаційної безпеки, професійної відповідальності та здатності рефлексивно оцінювати результати цифрової діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають у розширенні вибірки, перевірці стійкості сформованих компетентностей у процесі професійної практики, дослідженні ефективності окремих цифрових інструментів та визначенні психолого-педагогічних умов відповідального використання генеративного штучного інтелекту в професійній діяльності фахівців психолого-педагогічних спеціальностей.

Використана література:

1. Балабанова К. В., Шевченко О. М., Блохіна І. О. Роль цифрових технологій у формуванні мотивації до навчання в сучасній психології освіти. *Перспективи та інновації науки.* 2025. № 4 (50). С. 1217–1231. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4(50)-1217-1231.
2. Ганаба С. О., Олешко Д. О. Використання штучного інтелекту у сучасній психології: можливості та виклики. *Перспективи та інновації науки.* 2025. № 12 (52). С. 760–770. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12(52)-760-770.
3. Дульська О. В. Роль інтерактивних технологій у підвищенні ефективності освітнього процесу. *Особистість як простір випробування та формування культури (в умовах воєнного стану) :матеріали І Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 15–17 трав. 2025 р.).* Київ : НАКККіМ, 2025. С. 186–187. URI: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6137.
4. Меняйло В. І., Васютинський Є. В. Потенціал цифрових технологій у професійній підготовці майбутніх соціальних працівників. *Інноваційна педагогіка.* 2024. Вип. 78, т. 1. С. 175–179. DOI: https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/78.1.34.

5. Паска Т. Цифрові освітні інструменти підтримки академічної мобільності в сучасному закладі вищої освіти. *Наукові праці Міжрегіональної Академії управління персоналом. Педагогічні науки.* 2025. Вип. 4 (67). С. 37–43. DOI: https://doi.org/10.32689/maup.ped.2025.4.6.
6. Паска Т. В. Дистанційні та цифрові освітні технології у професійній підготовці майбутніх педагогів. *Педагогічні науки: теорія та практика.* 2025. № 3. С. 236–243. DOI: https://doi.org/10.26661/2786-5622-2025-3-33.
7. Петренко Л. М., Кучерявий О. Г., Лавріненко О. А., Тринус О. В., Козубцов І. М. Цифровий супровід професійної підготовки майбутніх викладачів у воєнний та повоєнний час : зб. наук. пр. Київ : Вид-во ТОВ «Юрка Любченка», 2024. 149 с. URI: https://lib-repo.pnu.edu.ua/handle/123456789/26035
8. Ребенок В. М., Полетай О. М. Інформаційно-комунікаційні технології у процесі вивчення фахових дисциплін з професійної підготовки. *Вісник Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка.* 2025. Т. 189. № 33. С. 133–138. DOI: https://doi.org/10.58407/visnik.253321.
9. Слабко В. М., Шпильовий Ю. В. Цифрова компетентність педагогічних працівників як тренд сучасної системи освіти. *Наукові записки.* 2023. Вип. 156. С. 99-108. DOI: https://doi.org/10.31392/NZ-udu-156.2023.12.
10. Стойчик Т. І., Сергеєва Л. М., Сулима Т. С., Тарасова О. В., Хоцкіна С. М. Інформаційно-комунікаційні технології як ефективний чинник у підготовці фахівців. *Наукові записки Малої академії наук України.* 2025. № 1. С. 67–77. URL: http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001627245
11. Товстуха О. М., Чумак О. А. Роль цифрової компетентності у професійному становленні майбутніх психологів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки.* 2024. № 4 (363). С. 239–244. DOI: https://doi.org/10.12958/2227-2844-2024-4(363)-239-244.
12. Шелевер О. В., Єльчанінова Т. М., Товма І. М. Роль ІКТ в підвищенні компетентностей майбутніх фахівців психологів. *Інноваційна педагогіка.* 2023. Вип. 55. Т. 3. С. 62–66. DOI: https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/55.3.13.

References:

1. Balabanova K. V., Shevchenko O. M., Blokhina I. O. (2025). Rol tsyfrovykh tekhnolohii u formuvanni motyvatsii do navchannia v suchasnii psykholohii osvity [The Role of Digital Technologies in Forming Learning Motivation in Modern Educational Psychology]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky*. № 4(50). S. 1217-1231. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-4(50)-1217-1231 [in Ukrainian].
2. Hanaba S. O., Oleshko D. O. (2025). Vykorystannia shtuchnoho intelektu u suchasnii psykholohii: mozhlyvosti ta vyklyky [The Use of Artificial Intelligence in Modern Psychology: Opportunities and Challenges]. *Perspektyvy ta innovatsii nauky*. № 12(52). S. 760-770. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-12(52)-760-770 [in Ukrainian].
3. Dulska O. V. (2025). Rol interaktyvnykh tekhnolohii u pidvyshchenni efektyvnosti osvitnoho protsesu [The Role of Interactive Technologies in Increasing the Efficiency of the Educational Process]. *Osobystist yak prostir vyprobuvannia ta formuvannia kultury (v umovakh voiennoho stanu): materialy I Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 15–17 trav. 2025 r.).* Kyiv: NAKKKiM. S. 186–187. URI: https://elib.nakkkim.edu.ua/bitstream/handle/123456789/6137 [in Ukrainian].
4. Meniailo V. I., Vasiutynskyi Ye. V. (2024). Potentsial tsyfrovykh tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh sotsialnykh pratsivnykiv [The Potential of Digital Technologies in the Professional Training of Future Social Workers]. *Innovatsiina pedahohika.* Vyp. 78. t. 1. S. 175-179. DOI: https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/78.1.34 [in Ukrainian].
5. Paska T. (2025). Tsyfrovi osvitni instrumenty pidtrymky akademichnoi mobilnosti v suchasnomu zakladi vyshchoi osvity [Digital Educational Tools to Support Academic Mobility in a Modern Higher Education Institution]. *Naukovi pratsi Mizhrehionalnoi Akademii upravlinnia personalom. Pedahohichni nauky*. Vyp. 4(67). S. 37-43. DOI: https://doi.org/10.32689/maup.ped.2025.4.6 [in Ukrainian].
6. Paska T. V. (2025). Dystantsiini ta tsyfrovi osvitni tekhnolohii u profesiinii pidhotovtsi maibutnikh pedahohiv [Distance and Digital Educational Technologies in the Professional Training of Future Teachers]. *Pedahohichni nauky: teoriia ta praktyka*/ № 3. S. 236-243. DOI: https://doi.org/10.26661/2786-5622-2025-3-33 [in Ukrainian].
7. Petrenko L. M., Kucheriavyi O. H., Lavrinenko O. A., Trynus O. V., Kozubtsov I. M. (2024). Tsyfrovyi suprovid profesiinoi pidhotovky maibutnikh vykladachiv u voiennyi ta povoiennyi chas [Digital Support

for the Professional Training of Future Teachers in Wartime and Post-War Period] : zb. nauk. pr. Kyiv : Vyd-vo TOV «Yurka Liubchenka». 149 s. URI: https://lib-repo.pnu.edu.ua/handle/123456789/26035 [in Ukrainian].

8. Rebenok V. M., Poletai O. M. (2025). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii u protsesi vyvchennia fakhovykh dystsyplin z profesiinoi pidhotovky [Information and Communication Technologies in the Process of Studying Professional Disciplines]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu «Chernihivskyi kolehium» imeni T. H. Shevchenka*. T. 189. № 33. S. 133-138. DOI: https://doi.org/10.58407/visnik.253321 [in Ukrainian].
9. Slabko V. M., Shpylovyi Yu. V. (2023). Tsyfrova kompetentnist pedahohichnykh pratsivnykiv yak trend suchasnoi systemy osvity [Digital Competence of Pedagogical Workers as a Trend of the Modern Education System]. *Naukovi zapysky*. Vyp. 156. S. 99-108. DOI: https://doi.org/10.31392/NZ-udu-156.2023.12 [in Ukrainian].
10. Stoichyk T. I., Serheieva L. M., Sulyma T. S., Tarasova O. V., Khotskina S. M. (2025). Informatsiino-komunikatsiini tekhnolohii yak efektyvnyi chynnyk u pidhotovtsi fakhivtsiv [Information and Communication Technologies as an Effective Factor in the Training of Specialists]. *Naukovi zapysky Maloi akademii nauk Ukrainy*. № 1. S. 67-77. URL: http://jnas.nbuv.gov.ua/article/UJRN-0001627245 [in Ukrainian].
11. Tovstukha O. M., Chumak O. A. (2024). Rol tsyfrovoi kompetentnosti u profesiinomu stanovlenni maibutnikh psykholohiv [The Role of Digital Competence in the Professional Development of Future Psychologists]. *Visnyk Luhanskoho natsionalnoho universytetu imeni Tarasa Shevchenka. Pedahohichni nauky*. № 4(363). S. 239-244. DOI: https://doi.org/10.12958/2227-2844-2024-4(363)-239-244 [in Ukrainian].
12. Shelever O. V., Yelchaninova T. M., Tovma I. M. (2023). Rol IKT v pidvyshchenni kompetentnostei maibutnikh fakhivtsiv psykholohiv [The Role of ICT in Enhancing the Competencies of Future Psychology Professionals]. *Innovatsiina pedahohika*. Vyp. 55. T. 3. S. 62-66. DOI: https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/55.3.13 [in Ukrainian].

I. Shaposhnikova. Digital technologies in the system of professional training of future psychologists.

The relevance of the study is determined by the transformation of the contemporary educational environment, the active integration of digital tools into the professional practice of psychologists, and the need to develop in higher education students not only general digital literacy but also the ability to apply digital technologies in accordance with professional tasks, ethical standards, and information security requirements. The aim of the study was to theoretically substantiate and experimentally examine the effectiveness of the systematic and professionally oriented use of digital technologies in the professional training of future psychologists.

The formative stage involved the systematic integration of digital technologies into the professional training of students in the experimental group. The educational intervention focused on the practical use of digital tools, work with professional information, the development of digital communication skills, critical evaluation of information, adherence to the principles of digital ethics, and ensuring the confidentiality of psychological information.

The findings confirm the appropriateness of systematic, consistent, and professionally oriented use of digital technologies in the training of future psychologists. It was demonstrated that effective digitalization of professional education should go beyond the formal acquisition of technological skills and encompass the development of critical thinking, digital ethics, information security awareness, professional responsibility, digital communication culture, and the reflective capacity to evaluate the outcomes of professional activities. The practical significance of the findings lies in the potential application of the proposed diagnostic framework and organizational and methodological approaches in the professional training of students majoring in Practical Psychology. Promising areas for further research include expanding the sample, examining the sustainability of the developed professional digital competence during professional practice, conducting comparative studies of the effectiveness of individual digital tools, and identifying psychological and pedagogical conditions for the responsible use of generative artificial intelligence in the professional practice of psychologists.

Keywords: *digital technologies, professional digital competence, digital literacy, digital ethics, information security, digital educational environment, practical psychology, generative artificial intelligence.*

Дата першого надходження рукопису до видання:01.05.2026

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 16.05.2026

Дата публікації: 26.06.2026